Опорний конспект уроку

Шлях Ничипора Варениченка: від правдошукацтва до розбійництва.

Паспорт твору

Автор	Панас Мирний та Іван Білик
Назва	«Хіба ревуть воли, як ясла повні?»
Рік створення	1875 р.; видання – 1880 р., Женева.
Історія написання	В основу роману лягла почута письменником від візника розповідь про реальну особу – полтавського розбійника Василя Гнидку. Під враженнями від цієї історії письменник написав нарис «Подоріжжя од Полтави до Гадячого». Пізніше почута історія лягла в основу повісті «Чіпка».
Напрям, течія	реалізм, критичний реалізм.
Рід	епос.
Жанр	соціально-психологічний роман.

Паспорт твору

Тема	Зображення життя та боротьби українського селянства проти соціального гноблення, зокрема кріпосництва та його залишків напередодні й під час реформи 1861 р.
Ідея	Утвердження думки про неможливість подолання будь-яких проявів зла аморальними, жорстокими способами; засудження соціально несправедливого суспільного устрою (на прикладі москалізму, кріпацтва), який спричиняє деградацію як правлячої багатої верхівки, так і простих людей; возвеличення людського генія, народженого для прекрасного; утвердження думки про те, що життя завжди дає людині вибір – чи йти дорогою любові, духовного вивищення, чи здатися, упасти, звиродніти.

Головні герої та їх образи: Нечипір (Чіпка) Варениченко — головний герой; Грицько Чупруненко — друг Чіпки; Мотря — мати Чіпки; Іван Вареник (Притика, Остап Хрущ, Хрущов) — батько Чіпки; Оришка — баба Чіпки; Галя — дружина Чіпки; Христя — дружина Грицька; Мирон Гудзь — козак, прадід Максима; Максим Гудзь (Махамед) — батько Галі, колишній москаль; Явдоха — колишня повія, мати Галі; Матня, Лушня, Пацюк — "друзі" Чіпки; Василь

Порох — п'яничка, колишній судовий працівник; Кряжов — голова повіту; Чижик — секретар суду; Дмитренко — становий; пан Польський та його нащадки; Лейба — жид-корчмар і його нащадки та ін.

Проблематика твору:

1. Проблема «пропащої сили»;
2. Народна мораль;
3. Батьки й діти;
4. Добро й зло;
5. Земля й достаток;
6. Кріпацька неволя;
7. Становище жінки в сім'ї;
8. Любов і сімейне щастя.

Композиційні особливості:

1. Події в романі відбуваються не в хронологічній, а в логічно-психологічній послідовності.
2. Роман складається із чотирьох великих частин, кожна з яких поділяється на розділи (їх у творі тридцять); кожна частина і розділ мають свій зміст і композиційну завершеність.
3. Три сюжетні лінії: І. Життя, боротьба й шукання соціальної справедливості Чіпки.
   ІІ. Життєвий шлях Максима Ґудзя, змалювання його морального занепаду.
   ІІІ. Зображення процесу закріпачення, кріпосницького свавілля, царської реформи йинародних рухів проти гноблення на всіх етапах розвитку села Піски.
4. Роман "Хіба ревуть воли, як ясла повні?" мав ще й інший авторський заголовок — "Пропаща сила"
5. Співавтором роману є брат Панаса Мирного - Іван Білик.

Шлях Ничипора Варениченка: від правдошукацтва до розбійництва.

